

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya.

SORTIRÀ LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fora ciutat. . . » 2 »
Extranjery
Ultramar. . . » 10 l' any.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó á la escala. Despatx: de 12 á 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . 0'20 »

AVIS

L' Administració y Redacció de aquest periódich, han quedat instal·lades en lo carrer de las Cabras, n.º 13, 2.ª pis, 1.ª porta.

Hi ha bussó á la escala.

QUINT CONCURS

Quatre son ja 'ls concursos efectuats per Lo TEATRO REGIONAL, y fins aquí tot ha anat be, tots han produhit bons fruyts qu' han sigut ab molt gust saborejats (nos atrevim á dirho) per nostres lectors.

Pero vejent la importancia que nostres concursos van adquirint, aquesta Redacció, com un sol home, ha convingut en que era de suma necessitat celebrar lo *quint concurs*; pero celebrarlo, introduhint en ell algo nou, algo que 's surti dels motllos ordinaris que 's han vingut usant fins are, á fi de correspondre aixís al favor qu' aném mereixent del públich.

La idea en principi va ser acceptada per unanimitat y fins ab entusiasme; pero al preguntarnos quins treballs s' havían de demanar pera lo present concurs y quina forma s' havia de donar á aquest, llavors varen venir las penas.

Se presentaren cent, doscents projectes, tots ells superiors (y viva la modestia) y després de molt discutir, va aprobarse 'l que va á continuació per semblarnos qu' era lo que més novetat oferia y 'l que més joch podia donar.

De novetat sí n' ofereix; de joch ¿ne donará? Aixó ho han de fer los escriptors que tingan á be presen-

tarse á la lluyta d' ingeni qu' aném á obrir en las planas de nostre periódich.

En aquest concurs, com en l' anterior, se demana també un article literari; pero aquest article ha de ser confeccionat de una manera especial y ab arreglo á las següents

BASES

1.ª—L' article objecte del present concurs, ha de ser escrit per tants autors com párrafos continga.

2.ª—Cada setmana tots los que tingan á be presentarse al concurs, enviarán un párrafo, qual número de ratllas se fixará per endevant. Lo párrafo millor á judici de la Redacció serà 'l que 's publicarà, com es natural.

3.ª—L' autor del primer párrafo procurarà plantejar una acció ben enredada á fi de posar en un apuro al seu successor; aquest farà lo mateix per la seva part respecte del tercer autor y aixís successivament fins arribar al desenllás, que ó molt nos enganyém ó 'ns senbla que n' hi haurá per llogarhi cadiras.

4.ª—Los párrafos s' anirán publicant tots cada setmana á fi de que 'l lector puga anar seguint lo curs de l' acció. La setmana que 's produhirá lo desenllás, se publicarà l' article per enter ab todas las firmas al peu.

5.ª—Quant al títol del article, pensavam primer donarlo nosaltres; mes á fi de fer més atractiva la cosa, ho deixém també á las mans de nostres col·laboradors. Aixís, donchs, desde are fins á dimars á las sis de la tarde, poden anar enviant títols, procurant que sigan extravagants y qu' excitin la curiositat dels lectors y la fantasia dels autors. Los títols han de venir firmats, que també vol lo seu mérit, y no poch, lo trovarne un d' aquells que fan sensació.

La setmana entrant, se publicarà 'l qu' ha de servir per l' article que demaném.

Poca cosa nos queda per dir. Per lo tant, vingan á

medir las sevas forsas en nostras columnas tots aquells que senten aflicions literarias, que nosaltres nos considerarem sempre molt honrats publicant los fruyts del seu ingeni.

Barcelona, 31 Desembre, 1892.

Per la R.,
J. XIMENO.

Teatro Catalá

ORIENTAL O 'LS MOROS CONTRAPUNTATS.—Humorada cómica en un acte y en prosa, original de D. Emili Vilanova; estrenada la nit del 28 del corrent en lo Teatro Romea.

Tractantse d' escriure una obreta pel dia d' Ignocents, acertat ha estat lo Sr. Vilanova en trasplantar á la escena una de las sevas *Orientals* qu' ab tanta gracia va escriure anys enderrera. La que ha escullit pera presentar al teatro es tota ella un seguit de frases hiperbólicas qu' excitan continuament las riallas del públich.

Aquells tres moros contrapuntats (que interpreta ren ab molta vis cómica los S.s. Bonaplata, Goula y Santolaria) disputantse l' amor de una sultana, resultan molt bufos relatant las sevas proesas, sols que á la fi arriban á cansar algo al públich, á copia de repetir tants acudits.

En la execució, á mé; dels mentats senyors, s' hi distingiren las Sras. Parrenyo y Guerra y los senyors Capdevila y Pinós.

¡ABAIX LO EXISTENT!—Disbarat cómic en un acte y en vers, original de D. C. Gumá; estrenat en la mateixa nit y en lo propi teatro.

Lo Sr. Gumá ha escrit una obreta verdaderament apropiat pel dia d' Ignocents. Es d' argument senzill, pero ingenios, conté situacions cómicas molt ben apuntadas y un desenllás ben trovat.

Lo diálech es ple de xistes que 'l públich rigué de molt bona gana per lo graciosos que resultan.

La interpretació fou bona per part dels actors qu' hi prengueren part: las Sras. Monner y Galf y los Srs. Capdevila, Fustes, Soler, Goula y Pinós.

Es de creure que la obreta del Sr. Gumá quedará de repertori, ja qu' es sumament apropiat per la diada á que se la destina.

M.

UN INSTENTÁNEO.—Joguet cómic en un acte, del Sr. Marxuach, estrenat la nit del 18 en lo teatro Olimpo á cárrech de la Societat La Bruja.

L' assumpte de la joguina no es altre que 'l de fer passar un rato agradable al espectador y ho consegueix per compert. La execució sigué acertada y l' autor cridat á la escena á rebre los aplausos de la concurrencia qu' era numerosa.

X.

LA MORT DEL AVARO

En una esgorfa trista y miserable
igual que un niu de corbs,
damunt d' un matalás més dur que 'l ferro,
un avaro malalt, se trova sol.

Fit á fit, devant seu hi té la caixa
que tanca son tresor
y ni un moment s' olvida de guaytarla
com si fos lo mirall de sa ambició.

¡Miserable, ruhi!... Del mon s' allunya
igual que un malfactor
y com tau encauhat dintre la terra
en la esgorfa s' amaga recelós.

Morint abandonat, per la existencia
li dolen los munts d' or,
que ab l' espay de molts anys com una garsa
ha anat arreconant ab pler febrós.

En tot casa no té cap medicina
perque ni metje vol;
sos caudals son los únichs que li donan
los consols que l' empenyen á la mort.

Tan prompte invoca á Deu com ne renega
ab vils imprecacions,
y no porque sa vida va á la posta
sino porque cobdicia nous tresors.

Com serp estaburnida, ab rabia folla
se revolca pahorós,
boy entortolligantse ab una manta
tant prima que l' esqueixan sos genolls.

Ab ulls d' óliva, ansiós mira la caixa,
després á tots cantons,
y abatut, delirant ab molta febre
cria ab veu escanyada per la mort:

—¡Es meva aquesta caixa! ¡Es meva, lladres!
¡Es meu aquest tresor!
y arreplantse ab las unglas vol alsarse,
mes las forsas li faltan y no pot.

Pro, lluytant fent esforços de flaqueza
s' aixeca tremolós,
y boy tambolejant, sos febles ossos
igual que un maniquí se plegan tots.

Renegant se mossega ab rabia 'ls brassos,
s' urpeja tot lo cós,
y esgarrapantse ensemps brassos y camas
s' aixeca com mogut per un ressort.

Automáticamente, plorant y ab joya,
blincantse com un jonch,
ab la boca badada, etjgant l' ánima
per fi arriba á la caixa ab gran consol.

Revifantse, s' adressa ab alegria
y fent l' últim esforç,
l' obra de bat á bat, hi cau de cara
per besar sas miserias ab fruició.

Y com dolguent que l' aire s' aprofiti
dels badalls, en sa mort,
de cap dintre la caixa entrega l' ánima,
als cuchs, ossos y pell... y tot al mon.

IGNASI IGLESIA

UNA CARTA

Lema: Ignocentada.

L' altre dia xano xano, m' en anava á la feyna,
recargolanthi un d' aquells que 'n donan vuyt per
cinch céntims y taratlejant l' *Arre moréu*, quan me
topo ab en Silvestre; un jove alt; un xich moreno y
un si es ó no es borni, en altre temps empleat de
consums y avuy carter, q' e tot sostenint ab la boca
un plech de diaris y buscant tots los recóns d' una
cartera més grossa que una bota de quatre, me digué:

—*Buenas* Eloy. C' ech que n' hi tens una avuy...

(*) Mencionat en lo Quart Concurs.

Conto que deu ser de la teva xicota. ¡Quina sort que tens, noi!

Mes, com jo no li responia, continuá enjeganment tota aquesta requincalla gran-diloquent.

—No fassis lo ronso; potser si 't creus que jo no sé que la tens á Barcelona y guayta, guayta, d' allí vé aquesta carta. Prou ho marca 'l sello ¿véus? Bar... celo... na. No cal que fassis tant lo sério, home: be massa que la coneixia á l' Agneta; ey, *massá* no ho dich pas per ella, pobre xicota. ¡Déu m' en guar! perque sempre l' he tinguda per bona minyona; ho dich per aquells castellufos ¿sabs? als qu' ella servia de cuynera, que varen tenir de tocá 'l dos devent lo lloguer de pis, los polvos de empastifarse la senyora y á mí, á mí tretze cartas y una altra, es á dir, un certificat, que també hi tinch cinch céntims. En fi, jo crech que devían al sastre, al sabaler, á la pentinadora, vaja, alló qu' es diu á tothom. ¡Vaya uns alets!

Y donantme la carta, acabá:

—Apa, prentla, *co'mitu enamorado*, prentla que aquí dintre hi trovarás la cayguda de... la balansa y á veure qu' n me donarás confits!

Jo, pobre de mí, 'l d' ixava descapdellar, tot pal-pantme las butxacas: ni giradas, n' haurian caigut cinch céntims. ¡Si 'ls derrers me 'ls havia gastat per cigarrillos!

Me penso que 'n Silvestre ho compregué y fins va semblarme com si mormolés entre dent: —Ja estás bé per casori, fill,—quan jo, vejent que já marxava, y á tall de noble (perque allavoras me passava pel cos'at, fentme una mitja rialleta, la Lola del segón pis de casa, la noya més guapa del barri) li cridava. ab veu d' haver esmorsat de magre: —No 'n duch cap d' engrunat; ja ho trovarém un altre rato, Silvestre.

Per xó no 's creguin que no tingui crédito, vatúa 'l mon dolent!

Y ja está dit; *manos á la obra*, dich á la carta, que gayre bé l' exqueixo de cap á cap per obrirla.

¡Cóm un hom reb tan poca correspondencia!

L' obro; desplego lo mitx full de paper que hi havia á dintre y lo primer que vaig mirar va esser la firma. Jo 'ls hi diré 'l perquè.

Me varen advertir temps passat que solzament llegint una carta n' hi havia prou per quedarhi mort de repent, ab la mateixa carta als dits. No sé si es vritat; pero com hi ha gent tan mal intencionada avuy dia, s' ha d' evitar un contratemps y además aixó del enterro sempre resulta molt car y 'ls temps están mals per fer gastos.

Pero tornant á la firma, deya aixís: *Salvador Gori*.

Aquell nom 'm va deixar fret. ¿Quí dintre podia ser: quell *Gori Salvador*? Per més rato que vaig estar pensanthi no hi podia atinar... ¿*Salvador Gori*?... vaja, que no hi queya!... fins que de prompte vaig exclamar: —¡Ah!... y allavoras hi vaig caure.

Sí; era aquell á qui 'ls companys li deyam en Tiba!

¿Y aquell galápat d' en Tiba m' escribia? Sinó que ho veyá no ho hauria cregut. ¡Mirin qu' es tenir barra!

Després d' haverme afeytat tres mocadors de butxaca que encare 'm recan, ab unas lletras més cayas brodadas de la mateixa má de la *méva*, vaja de la gnetá; després d' haverme escamotejat un rellotje

tot de plata, ab una leontina qu' ab lo seu brill enterbolla la vista, regalo d' un meu oncle que 's guanyava la vida fent corre la virolla en las festas majors dels poblets de fora; després que ja haviam partit peras perque era un escándol de tantas mantellinas que agafava... després de tot aixó ¡quina barra! m' escribia lo que segueix.

Aguántinse primer de tot.

«Señor eloy Amigo.—Salud (just, salud y bendición apostólica) te deoco para ti y mi, al mismo. Pues como te desía sabras. Que no Soy mal Gastador y amigo Sabras, que, no tengo dinero, que me lo petejé al burro y yo te lo dibierto, porque Te quiero mumucho, Y tu guejas mumucho, y ganas tambien, y en cabado Lo pierdes tambien. y si Tienes algun cuarto ó pezeta enbiamel á Barselona que trabaco mumucho, ya te Lo dire de quina cosa otro. Dia y si ganas mandomí pronto avans de que te lo volviesas á guejar que te lo petejerian y Seremos amigos»

Olbidalo todo, Calavera

tu Amigo. Salvador Gori

¡En Tiba en cós y ánima!

¡Me caso ab Ronda! ¿y encare gosa demanarme dinés?

¡¡Arri!!

¿S' han enterat d' aquest disparo?

¿Saben que 'ls carters devegadas endevinan, de part de fora y tot, de qui es una carta? ¿Tenen present que 'n Silvestre va dirme que la carta era de la meva xicota, de l' Agneta? Donchs, efectivament, aixó qu' han llegit no ha estat may del tal *Salvador Gori* ¡qu' ha de ser ell tan *sabi* per escriurer en *castellá*!

¿Saben de qui era?

Quasibé la emoció 'm priva de dirho.

Era de la mateixa Agneta que va jugar-me aquesta partida lo dia dels Ignocents, lo dia mateix que 's casava...

¿Ab qui dirían?

¡Donchs ab en Tiba!

Girona.

P. Roca.

¡ÁNGELA!

Aquells jorns venturosos
pera sempre han passat;
ni una senyal ne queda ¡y tan hermosos!
Lo arrebasador temps, tot ho ha esborrat.

L' aymadó ab la donzella,
las penas olvidant,
anavan per lo prat, formant parella,
á escoltar de l' au gaya lo dols cant.

Tu, pel prat no hi anavas:
llensada en lúbrich pler,
Ángela, los bells dias ne passavas...
¡no vejent que aquell luxe es passatjer!

De los teus célichs llavis
los mots que van eixir,
may, á ningú, varen causar agravis
ni donaren tampoch un qué sentir.

Pero ¡ay! aquells gays dias
per dissort han finit.

y paraulas d' amor, com ans sentias,
ja fa moltíssim temps que no has sentit.

Are, Àngela, olvidada
restas en aquest mon:
lo mateix que la flor cau defullada,
tu has caygut en lo més terrible afront.

¡Àngela! en esta vida
no 't queda altre recurs:
que plorar constantment arrepentida,
fins que pari la Parca lo teu curs.

J. BACH GENARÓ.

DE ACTOR CÒMICH... Á FRARE

Traduhím de un periódich de Buenos Aires:

«Fará tot just un mes qu' á nostras platjas desembarcá un apreciable artista de sarsuela, molt popular en la mare pátria per sa inagotable vis cómica y per sas *genialitats*, en una de las que últimament hi prengué part una célebre estatua.

En aquesta aventura sembla que l' aludit actor, imitá al legendari *Tenorio* quan la visita al cementiri de Sevilla.

Donchs bé; tan apreciable artista que desde sa arribada nos ha fet riurer per las butxacas, dintre pochs días abandonarà l' escena pera ingressar en un dels convents de la població, ahont se proposa passar los anys que de vida li quedan, cansat ja d' haver divertit al próxim.

Hem tractat de comprobar la verossimilitut de notres informes, y en efecte, la mateixa persona interessada nos ha assegurat esser cert lo propòsit que portém dit.

Ho sentím, porque l' art còmic pert ab ell un de sos millors representants.»

Sembla que será convenient posar en quarentena la tal noticia, ja que creyém deu referirse al popular Juli Ruíz, porque... es tan *bromista*!

A Barcelona encara hi ha qui recorda lo figurat suícidí de Ruíz, la primera vegada que vingué ab la companyia Arderius, al antich teatro Espanyol; y com qu' aixó deuré mouer la curiositat de algú, aném á explicarho.

Ruíz, demanava augment de sou, y Arderius, expressari, no 'n feya cás. Ensenyá una carta (falsa) de sa mare en la que li demanava fondos. Veyent que n per aquestas lograva conmourre á ningú, digué que s'avants de acabada la funció d' aquell vespre, no l donavan diners, se suicidaria.

Se representavan *Los sobrinos del Capitán Grant*, en la qu' éll desempenyava la part de *Marcial*.

Terminada la representació y mentres los actors se trasmudavan en sos respectius quartos, un disparo d' arma de foch posá á to'hóm en alarma.

Com que Ruíz havia anat dihent á to'hóm lo de suícidí, no es d' extranyar que tots corressin cap a quarto d' éll.

La porta estava tancada, per lo que hi hagué necessitat d' espanyarla, y lograt aixó, se 'ls presentá á la vista aquest tétrich quadro. Ruíz estés á terra, tot ensangrentat, y un revólver al costat.

Pot considerars: l' esvarament de sos companys.

Quan lo protagonista va veure conseguit l' efecte

que desitjava, va terminar lo drama aixecantse tot donant piruetas, demostrant qu' en aquell suícidí sols hi havían jugat important paper un' arma carregada ab pólvora sola, y una bona cantitat de mangra pera la sang figurada.

Tot lo qual vol dir que qui se suicidá per broma, també port ferse frare de per riure.

J. X.

NIU Y AMOR

I

De la boscuria sota una alsina
vares jurarme fidel amor,
mentres extátich, hermosa nina,
sentia bátrer mon pobre cor.
En mitj de nostra boja fal-lera,
mon ser cremava fet un caliu.
Foll vaig besarte, nina encisera,
y en aquell arbre la cadenera
feya son niu.

II

Quan per un altre vas aburrirme,
faltant perversa á tos juraments,
á aquella alsina vaig dirigirme
mort de turtura y de dol inmens.
Mentres plorava jo en ma follia
llágrimas tristas d' un dolor viu,
alsí la vista, pensí en 'quell dia...
¡Má destructora del au havia
desfet lo niu!

Montblanch.

JOAN POBLET.

CARTA DE MADRID

25 Desembre

Si la meva missió al fer la revista dels teatros de la cor es la de servir de centinella avançada pera donar la veu d' alerta á las provincias catalanas sobre lo critici que 'l públich forma de las obras dramáticas que s' estrenan, y si aquesta missió 's fa extensiva fins á impedir que lo qu' es oripell enlluhernador, se vengui á Catalunya com or de lley y passi com moneda corrent, jo asseguro als lectors de *Lo Teatro Regional*, que ma missió ha de quedar religiosament cumplida.

Ma absoluta independencia, es la millor garantia de mas afirmacions.

Necessitava fer aquesta aclaració com á descárrech de conciencia, avans de dir quatre paraulas sobre l' estreno en lo Teatro Español, del melodrama en quatre actes, original dels senyors Llana y Urrecha, titulat *El Consejo de guerra*, porque semblaria antitétic tot quant jo passo á dir d' aquesta obra als que haguessen llegit l' opinió de la premsa madrilena.

Essent coneguts los esmentats autors com á caps de brot del periodisme castellá, era d' esperar que, fos com fos, l' éxit del nou drama, havia de ser jutjat per la premsa local, ab tota la benevolensa possible.

Peró la veritat qu' es inflexible, com las lleys naturals, diu: que *El Consejo de guerra*, no es més que un tros de folletí de *La Correspondencia de España*, posat en acció. La aventura novelesca d' entrar dos paysans dintre d' una ciutadela ben guarnida de tropa, y rescatar á un oficial sentenciat á mort quan está ja en capella, sense que ningú se 'n adoni, es molt de

Montepin ó de Juli Verne. Be es veritat qu' aixó passava sobre l' any 1810 y qu' allavors los militars no eran tan llestos com are, pero ab tot y aquesta hipòtesis, lo públich no va volguer creure ab la verossimilitut del fet.

La obra se sostingué durant los dos primers actes, pero en lo tercer y quart la descomposició fou tan gran, qu' en una escena de las que devían resultar mes patéticas, no tenint en compte 'ls autors, que de lo sublim á lo ridicul no hi ha més qu' un pas, feren esclatar una riulla general al públich, com si 's tractés d' una broma.

Al final de l' obra y cansada ja la concurrencia de combregar ab molas de molí, va protestar ab una xiulada molt expressiva, al iniciarse lo desenllás, no perquè aquest no fos natural, sino perquè ja feya rato que tothom lo tenia previst.

La premsa, agafantse ab un cabell, ha fet alarde de que l' obra estava escrita en castellá castís... pero jo no sé perquè fins lo públich de las alturas, aquell públich que menos escrupulós es en materia de llenguatge, va sublevarse negantli aquesta bona qualitat, al sentir una frase que diu. . *le ha dado un desmayo y se ha desmayado*. Jo no dupto que aquesta frase siga castellana, pero no la reconech com un modelo de bonas lletres, en la llengua de Cervantes.

Lo títol del drama, m' havia fet concebir esperansas de que la dramática espanyola afegiria un drama militar á son caudal, per l' istil dels que coneixém de l' extranger, titolats, *Los dos sargentos franceses* y *El perro de Montargis*, pero per desgracia del Teatro Español, *El Consejo de guerra*, ha baixat al panteón del oblit á pesar de la benevolensa de la premsa y dels gastos extraordinaris que s' havían fet pera posarla en escena ab tota propietat.

Lo nombrós públich que acudí al teatro, aduch sabent qu' era un drama trágich, passant per consell de guerra, l' obra dels senyors Llana y Urrecha, decretá pena de mort al consell executiu militar.

A. B.

CONCELL

Sí á la porta un pobre hi pica
fegli, si pots, caritat,
perque es la passió més rica
y la bondat més bonica
que Deu al mon ha posat.

A. PALLEJÁ.

Servey de fora.

SITJES.—De funcions dramáticas no 'n representém gayres, ara tocant al ram de la ballaruga, ningú 'ns guanya. Considerin: diumenge al vespre se doná en lo Prado Suburens lo primer ball de máscaras de la temporada (?) y dintre pochs dias també se 'n donarán en la societat El Retiro.

Q. R.

SABADELL.—Diumenge al vespre tingué lloch en l' Associació de Catòlics una representació del dra-

ma sacro: *Los pastorets* y de la divertida comedia *La Grossa de nadal*.

La concurrencia que sigué numerosa, prodigá los aplausos als executants, de las dugas obras.

J. L.

Snt. ANDREU DE PALOMAR.—En lo cassino «Andressense» lo diumenge últim per la tarde se posá en escena la xistosa comedia del Sr. Iglesias, *La missa de dotze*, la que fou sumament aplaudida. La interpretació fou inmillorable per part de las Sras. Jarque y Esplugas y dels Srs. Mayol, Cautá y Sirvent.

P.

REUS.—Las últimas representacions de *El mismo demonio* y de *La fuente de los milagros*, lo mateix que las anteriors, han valgut al barítono Sr. Grajales una bona cullita d' aplausos per lo bé que caracteriza é interpreta los papers á ell confiats.

També mereix especial menció la Sra. Romero y lo Sr. Constantí que junt ab las demás parts y coros deixa ren satisfet al públich.

Acertada va ser la distribució dels papers de la popular opereta *Boccaccio*, per quin motiu resultá un conjunt acertadíssim.

Se distingiren las Sras. Sola y Nalber en los papers de protagonista y *Fiametta*.

L' estreno de *Los secuestradores*, va tenir bona interpretació y agradá en extrém á la concurrencia.

Ab motiu de las Festas, lo teatro s' ha vist tarde y nit plé de góm á góm.

Ll. S.

ARENYS DE MAR.—*Los pastorets* sigué la funció escullida pera posar en escena en lo Teatro Principal, las dugas festes de Nadal.

Lo desemenyo sigué regular; lo ball d' àngels del tercer acte encara que impropí, fou de bastant efecte y aplaudit. La escena aparegué mal presentada; boscos ab bastidors de sala, casas ab bambalinas de cel y arbres als cantons, nos hi trobavam á cada moment, la tramoya val més no parlarne; sols diré que en varias ocasions los cops de martell se sentian tan forts que ofegavan la veu dels actors, convertint l' escenari en una botiga de fuster.

Sentim vivament la desgracia ocorreguda á nostre amich Sr. Llorens, desitjantli prompte alivi en lo percans que sufri durant la representació d' aquest dia.

M.

NO 'T VULL ENGANYAR

Jo la estimava—com ningú estima;
mon cor tot era—per ella sols,
mes, ay, la ingrata—va menyspreuarlo
quedantme á l' ànima—son trist recort.
Aquell despreci que 'm va dar ella,
per negre estrella
me desfá 'l cor,
y avuy se trova per ma sentència
sense la essencia
del pur amor.

Ja veus, nineta—que franch te parlo.
No vull sé infame—crudel é ingrat.
si no t' estimo—n' es porque un' altra,
l' amor per sempre—me va robar.
¿Vols que t' enganyi—com ho feu ella,

nineta bella?
Jo no ho sé fer.
Si t' aconsolas—en estimarme
sens demanarme
amor sincer;
seré, no ho dubtis—ton esclau sempre:
seré ta ditxa—ton sér aymat
mes, ay, pobreta—no podré aymarte,
no vull que 'm diguis—que t' he enganyat.

ANDREU BONS

Teatros locals

La setmana teatral, compresa desde dimecres de la passada al dimecres d' aquesta, ha sigut magreta, s' enten; magreta en punt a novetats, ja que s' han representat sols obras conegudas de tothom. Però 'l públich ha convingut en que per las festas de Nadal s' ha d' anar al teatro irremisiblement y no hi ha més; los teatros s' omplan y 'ls empressaris no caben a la pell de satisfacció.

¡Quina llástima per ells que tot l' any no siga Nadal!

Però poch ó molt, doném una ullada á nostres teatros.

PRINCIPAL.—Poca cosa de nou, si exceptuém la funció del día d' Ignocents, á la que no 'ns va ser possible assistir per la senzilla rahó de que un hom no pot ser per tot. Hi havia tans llochs per anar, dimecres...

Per altra part, segons m' han dit, sembla que no vaig perdre gran cosa.

De manera que tan se val.

Per ahir divendres, estava anunciat l' estreno en castellá de la tragedia *Judit de Welp*, de D. Angel Guimerá.

Li desitjem millor éxit que 'l que va obtenir á Madrid.

LICEO.—La representació donada dijous de la passada setmana, de l' ópera *Otello*, de Verdi, va ser un éxit verdader per tots los artistes que l' interpretaren. Lo tenor Cardinali, que debutá desempenyant la part de protagonista, lluhí sas brillants facultats, fent-se aplaudir ab entussiasme en diferents passatjes, especialment en la frase de sortida que digué ab molta seguretat y que 's vegé precisat á repetir y en l' *addio alle memorie*, que li valgué una ovació.

La Sra. Bendazzi, deixá ben sentada sa reputació com á cantant y com á artista, ja que ab tot y cantar per primera vegada la part de *Desdémona*, sortí tan ayrosa del seu comés, que 's vegé molt aplaudida en tot lo transcurs de l' obra, sobretot en l' ária del *sauve* y en l' *Ave Maria* que tingué de repetir.

Mol be igualment lo barítono Sr. Blanchart, que interpretá lo paper de *Yago* d' una manera admirable.

Lo mestre Mugnone 's portá com un home, conduhint coros y orquesta ab suma habilitat.

Dijous debía debutar lo barítono Sr. Cotogni ab *La Linda di Chamounix*.

CIRCO.—La companyia infantil continúa fent de las sevas. Últimament han posat en escena *Marina*.

¿Quin día cantarán una ópera?

Un cop posats...

ROMEA.—La funció del día d' Ignocents va ser no-

table. Primer se representá la comédia *Lanceros*, en la que 's distingí lo Sr. Labastida. A continuació s' estrená l' opereta cómica *Il rapto, ó l' audacia di un barbiere della aristocrazia*, que con'é algunas escenas graciosas y varis fragments de música molt ben instrumentats, sent aplaudit lo seu autor Sr. Molas.

Dels dos estrenos catalans efectuats lo dimecres, ne doném compte en la secció del «Teatro Catalá».

Ahir, benefici del actor Sr. Goula qui, á més de representar várias obras, devía estrenar una comedia catalana, *La última voluntat*, escrita per D. Francisco Casanovas. Ademés, la societat coral Euterpe, executá la *Gran cantata* del Mtre. Goula.

De segur que 'l teatro deuria estar plé á vessar.

NOVETATS.—En la funció de dimecres, 's reproduhíren la celebrada comedia en dos actes *Servy de plata*, del Sr. Figuerola Aldrofeu, y la sarsuela *Lo primer día*, del Sr. C. Gumá. A més s' estrená la ignocentada *Lo baró de Carcassona ó las ansias del amor*.

Com no vaig assistir á aquest estreno, espero parlarne en lo número próxim.

A la major brevetat estreno del drama en quatre actes y un prólech, *Luisa (La Saeta)*, original de don A. Moreno Gil.

TIVOLI.—També en aquest teatro varen obsequiar al públich ab una funció d' Ignocents y altres excessos.

¡Santa Ignocencia!

ELDORADO.—Dimecres se reproduhí lo capritxo cómic, *Lo pessebre de D. Pau*, original del Sr. Molas y Casas, obtenint aplausos. Tota la funció d' aquest día va ser una verdadera broma. De gent no 'n vulguin més.

Dijous devía estrenarse la sarsuela en un acte y tres quadros, *El hijo de su Excelencia*, de la que parlarém la setmana entrant.

CALVO-VICO.—La comedia de mágica *El anillo del diablo*, ha fet las delicias dels forasters durant las passadas festas. Vritat qu' es una obra plena de peripecias y apropósit pera proporcionar un bon rato á la gent senzilla.

CIRCO ECUESTRE.—Los Pastorets han arribat ja al Circo Ecuestre. Durant los días de Nadal, s' ha representat una pantomima titulada *Bato y Borrego ó los pastorcillos en Belén*, que resultá molt entretinguda.

La companyia ecuestre y gimnástica continúa sent notable, donchs conta ab valiosos artistes.

S' está preparant la reproducció de la gran pantomima de aparato, *La Rendición de Granada y el inmortal Colón*.

LABRUGUERA.

IDIMONI DE VELLI

—Nineta d' ullets de cel,
la de galletas rosadas,
la de la boca petita
que ricas perletas tanca;
escóltam un sol instant,
escóltam quatre paraulas
que encare que no soch jove...
(vull dir que no ho soch com altres)
es lo meu cor tan sensible
que sempre que 't veig s' inflama.
No 't ruborisis, bufona!

no baixis per Deu, la cara:
míram y mostra 'l somris
que t' escau ab tanta gracia.

Jo t' estimo, tu ets ma vida,
ets ma ilusió més preuhada
puig quan m' adormo n' ets tu
de mos ensomnis la imatge.

Per tú visch sempre intranquil,
no trova esplay la mèva ànima,
y quan te busco anhelós
per carrerons y per plassas
si no 't veig, lo cor me bat
y ploro com la quitxalla.

Ja ho veus per tu quant sufreiro:
per Deu no siguis ingrata,
calma l' ànsia que 'm devora,
calma aquest foc que m' abrasa,
calma aquest volcà que 'm crema
sens clemencia las entranyas!

Pero veig que estás distreta...

que no m' escoltas, m' aymada.

¿Es potser que no m' estimas?

—Fassi 'l favor d' apartarse.

¿Ahont vá aquest vell fastigós?

¿No veu que ja 'n tinc un altre?

—No esperava tal contesta.

—Donchs veurá, perquè 's propassa
y perque parlantme, 'm tira
tants capellans á la cara.

SABATERET DEL POBLE SECH.

Novas

La Redacció de LO TEATRO REGIONAL saluda y desitja á tots sos constants lectors, un bon fi d' any, aixis con també un bon comensament del 1893, segon de la publicació d' aquest setmanari y durant lo qual conservarém y millorarém las condicions qu' en tan bon lloch nos han colocat entre la prempsa local, fentnos aixís acreedors al favor cada dia creixent que 'l públich nos dispensa.

Salut y prosperitat.

Una distingida concurrencia, en la que abundava un bell aplech de noyas guapas, omplia la sala d' espectacles de la societat «Tertulia Serra» de Gracia en la tarde del segon dia de Nadal, en la que tingué lloch l' estreno de un monólech original de D. Joseph Burgas, titulat *Sebas* y del juguet *A cá la modista* original del Sr. Asmarats. Las dos produccions senzillas y ben portadas contenen molts xistes de bona lley y 'ls repetits aplaudiments que meresqueren sos respectius autors, demostran que van ser rebudas ab molt bon agrado per lo públich que las escoltava. *A cá la modista* te dos tipos: lo de pagés y 'l de gomós molt ben pintats y graciosos, que desempenyaren ab molt acert los joves y estudiosos aficionados S. S. Ortigas y Burgas (Ramón,) secundats per la intel·ligent senyoreta Aurea Flor y 'ls Srs. Guásch é Imbert. També 's va representar lo bonich juguet *El ratoncito Perez* per la distingida Sra. D.ª Genoveva Muñoz de Boyosa y 'l Sr. Burgas. To's los actors s' esmeraren de una manera especial en sos respectius papers, essent una de las tardes en que més complascudas quedaren quantas personas assistiren al saló de la esmentada tertulia.

Pera demá están anunciadas las pessas *Ensenyansa superior* y *Vivir para ver*.

Tenim en projecte publicar, quan la ca. titat de original ho permeti, un tomo en lo qual se vegin reunits tots los treballs premiats en los Petits Concursos que celebrém.

Ab lo próxim número 49 termina la publicació del drama *Clarís* que doném com á folletí, per lo tant desde lo número següent ó siga lo número 50 corresponent al dia 21 de Janer, comensarém la publicació de *Lo teatro per dins*, obra de D. Frederich Soler, esperada temps ha ab desitj per tots los amants de nostre teatro regional.

Desitjosos d' imprimir á nostre setmanari la major originalitat possible, podran veurer nostres lectors que en lo número de avuy, la secció de Enigmas, aquests corresponen tots al género de Xaradas; lo próxim número hó serán de *Targetas*, l' altre de *Enderivallas* etc. etc. durant alguns números.

L' objecte no es altre que veure reunits bona cantitat de diferents treballs d' un mateix género, tot lo qual ho devém y 'ls hi doném las gracias, á nostres numerosos y constants colaboradores.

Nos plau consignar, que la funció anunciada en lo teatro Romea pera ahir divendres á benefici del distingit actor D. Hermenegildo Goula, son variat programa estava compost exclusivament de obras catalanas.

Rebi nostra aplauso dit senyor desitjant tregui de tal funció tot lo profit que aquest intel·ligent actor se mereix.

Hem rebut un exemplar de cada un dels Almanachs de *La Esquella de la Torratxa* y de *La Campana de Gracia*, qu' ab tant éxit vé publicant la casa López ja fa alguns anys.

Lo de *La Esquella* es de lo millor que 's publica en classe de Almanachs, tant per son text escullit com per la part d' ilustració qu' es important, haventhi pres part nostres principals artistes.

També 'l de *La Campana* resulta molt ameno per la molta variació de treballs y dibuixos que conté.

Segons nos comunican, desde lo próxim mes de Janer veurá la llum pública en la vehina població de Sans, una revista mensual ab lo nom de *El Ejemplo*.

Se trova gravement malalt á Viena lo compositor Suppé, popular autor de *Donna Juanita*, *Bocaccio*, *Fatinitza*, y gran número de famosas operetas.

La música de aquest mestre austríach es coneguda de tot lo mon.

Sas obras han sigut arregladas pera ser cantadas en vintidiomas, y 'ls drets de propietat que cobra importan sumas fabulosas.

Lo popular novelista italiá Verga, publicá en 1891 una colecció de cuentos, un d' ells nomenat *Cavalleria rusticana*, y del que prengué Mascagni l' argument de la seva ópera.

Verga posá plet per aquest motiu á Sonzogno, edi-

tor, y 'ls Tribunals acaban de condemnar á aquest al pago de cent mil franchs de una vegada y sis mil més durant disset anys.

Ha mort en Oporto lo popular clomw Tony Grice.

Enigmas

XARADAS

I
—Vaja, vingui aquí Mercé,
y m' dira lo qué ha gastat
en tot lo que m' ha comprat
a casa del adrogué.
—Donchs, voste vagi apuntant:
sis presas de xacolata,
m' han costat dos rals en plata;
duas lliuras de sulfumant
pera fregar la cuyna, un ral;
cinch cèntims de sal hu-tres...
—Vagi dihent, qué hi ha mes.
—Un tall grosset de total
que ha valgut una pesseta,
quinze cèntims de safrá
que per vuit dias n' hi ha,
y vint més de las monjetas.
—¿Y de la taberna? —He dut
l' ampolla de prima cuart
y l' vi, que tot m' ha costat
tres pessetas (contant just).
—¿Y 'ls hu-dos pel meu marit,
que del estanch li ha portat?
—Tan solsament m' han costat
deu cèntims, y bon profit...
¿Quánt suma? —Un duro y un ral.
—Tres rals que jo li he tornat,
sis pessetas m' ha donat...
—Lo compte es just y cabal.

J. D. DOMENECH.

II
—¿Ahont dos tan determinat?
—A buscar una total.
—¿Qué hi ha alguna novetat?
—Sí; la doña de 'n Pasqual.
—¿Y ahont hi dos?

—Al carré
de huna-tres, que encara l' tinch
un xich lluny.

—Doncas, jo vinch,
y aixís l' acompanyaré.
—Parlaré, senyor Balart,
de política un xiquet.
—Me sembla que 'n Francisquet
empunyarà la dos-quart.
—¿Deu n' hi ters! es bona breva,
si acás li dura uns quants mesos.
—No veu que hi ha tants inglesos...
—No hi fa res, no es cosa seva.

F. TARRAU.

III
Aliment es la primera
qu' es molt hó per la persona,
una fruyta es dos-segona,
nota musical tercera.
Es nom d' home l' hu-segona
y la quarta una vocal,
tersa-dos un animal,
qu' es d' una casta molt bona.
Y trobarás el final,
si cavilas una estona,
que per resultat te dona
un nom d' home mon total.

C. JULIAN BUSQUETS.

IV
Sí ma primera es nota musical
estich cert que també ho es ma tercera
un dos-terça ho será tothom que tingui
orgull, superbia, vanitat, quimera.
Trobarás en ma quarta una vocal
la més maca que hi ha al abecedari,
y per sabé 'l nom d' home qu' es tot
has d' esfullar un xich lo Calendari.

J. AVELTA.

V
Dos vocals son prima y tres,
ma dos quinta un instrument,
prima cinch, generalment,
es en casas de pagés;
mon quart nota musical,
un carrer de Barcelona
es ma tercera segona,
y nom de dona total.

P. ROVELLAT.

VI
Per tersa-primer a la total
y per quarta-quinta la tersa-segona.

JAUMET DE TARRASA.

VII
Una hu-dos tres-quart de crema a n' en Total
vaig jo regalar per las festas de Nadal.

MIRANUS.

Las soluciones en lo próxim número.

AVIS

Tots quants envihin las soluciones de tots los Enigmas de aquest número, tindran de regalo un petit quadern de versos que du per nom «Regional» per lo qual s' estableixen las següents condicions: S' admetran las soluciones desde la sortida del número fins alas cinch de la tarde del dijuns próxim. Cada plech deu anar acompanyat de unas cubiertas del próxim número. Los plechs deuen depositarse en lo buxo del periodich.

En lo próxim número se publicaran los noms de tots los que han acertat los Enigmas y podran passar ha recullir lo regalo.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 46.

XARADA I.—En-so-pe-ga-de
II.—Co-ti-lla.

CREU DE PARAULAS.—

M A
a r
M a n e l a
A r e n a s
l a
a s

SOBRE ESCRIT.—Le fill de la mort.

LOGOGRIFO.—Figueras.

ENDEVINALLA.—La clau.

ROMBO.—

C
g a i
g o r r a
C a r d o n a
t r o c a
A n a

GEROGLIFICO.—Per Cardedeulins Cardadeu.

Varen presentarse 5 plechs ab las soluciones, baix l' ordre següent
1. M. Casellas.—2. Miranius.—3. Juli Torres.—4. Just Casais.—5. Cíntet Barrera y Cargol.

Enviaren soluciones no exactas ó incomplectas, Antonet Ribas, Un Conductó, Agustí Maneut y Miranius.

Los plechs de Noy Bufó y Jaume Castanyolas, no entraren en sort per no anar acompanyats de las cubiertas.

Verificat lo sorteig, resultá afavorit lo número 12, que correspon al plech firmat per Juli Torres.

Correspondencia

Luis Menut; Sastre Nou; Carracuca; Juli Torres; Carmeta Tinot; Victor Amell; Bonifaci Riquet; Jaume Castanyolas; Un Gall; Nas de Llantia; Salvamarges; Carlos Saladrigas; Santaneta; Un que camina; R. R. Roca; Pau Salustio y Tio Llop; no va prou be lo que han enviat.

Ramon Salas; Just Constants; Carrasclet; Martí Surell; Andres Esteve; F. Torran; C. G. B. Rujaca; F. Calls y Ramon Cruells; de vostos anirà alguna cosa.

Ramiro Sostres; trevalli menos y mirishi més.—En Cametas: há de córrer més.—Ramon Calat: ja va millor pero encare no es aixó.—R. S. Castellor: veurém de publicarho.—S. Comas: trevalli que tot arri-va dia que s' aprofita.—Ramonet Petit: sembla la cansó del Rabadá.—Mariano Riberench: molt llarch y no diu res.—J. M.: en lo final no s' hi trova a pas faltar, lo del Barometro es molt gastat, l' altre anira.—C. M. Vilafranca: servit del que demana.—Rosendo Coll: gracias per la enhorabona, en quant a la targeta ne tenim de massa iguals.—Salvador Bonavia: no 'ns agrada prou.—Cíntet Barrera y Cargol: aniran alguns, no tants com si 'ls envihés en millor forma, en quartillas, aixís es un embolich.—P. Rovellat: aniran algunas no pot precisar-se.—Ramonet Garrell: si voste se 'n diu y no es, ho es lo trevall qu' envia, vol dir que no va be.—Joseph Falp y Plana: anirà.—M. Alen-torn: hi ha intenció, la forma es poch cuydada.—Carlos M.: enviats los números que demana.—Salvador Rodas: no va prou be.—J. M. C.: rebuda la nota dels vuit suscriptors, gracias.—Jaume Castells: anirà un cantar.

Imp.—Muntaner, 40.